

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 2/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AUTO ROTOS - ROZBORA, s.r.o.**, Račianska 184/B, Bratislava, zastúpenej LEGAL & CORP, s. r. o., Gajova 11, Bratislava, proti postupu a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sfk/47/2022 z 27. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia čl. 7 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, ako aj čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom a rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správneému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať jej finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky rozhodnutím zo 17. apríla 2018 podľa § 76 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) zamietlo sťažovateľkin podnet na nariadenie obnovy daňového konania z úradnej moci, ktoré bolo skončené 22. januára 2014 právoplatným rozhodnutím Daňového úradu Bratislava z 2. októbra 2013. Na odvolanie

sťažovateľky Ministerstvo financií Slovenskej republiky rozhodnutím z 9. júla 2018 prvostupňové rozhodnutie podľa § 74 ods. 4 daňového poriadku potvrdilo.

3. Správnu žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala prieskumu druhostupňového rozhodnutia, Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 6S/159/2018-53 zo 17. marca 2022 zamietol podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). Proti tomuto rozsudku uplatnila sťažovateľka kasačnú sťažnosť, ktorá bola napadnutým rozsudkom s poukazom na § 461 SSP zamietnutá.

III.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľkin podnet na nariadenie obnovy konania z úradnej moci bol vybavený prvostupňovým rozhodnutím. Podnet sa však vybavuje listom a nevydáva sa o ňom rozhodnutie, preto sú rozhodnutia orgánov verejnej správy upínajúce sa na podnet vydané nad rámec zverených právomocí a trpia vadou nezákonnosti a nulity. Na nulitu treba prihliadať *ex offico* a pri jej zistení má byť nulitné rozhodnutie zrušené. Vydaním nulitného rozhodnutia sa však daňové konanie reálne začalo, sťažovateľka doň bola „vtiahnutá“, čím jej vznikli bližšie nešpecifikované náklady. Prvostupňové rozhodnutie a druhostupňové rozhodnutie mali byť z uvádzaných dôvodov zrušené v správnom súdnom konaní a vec sa mala vrátiť orgánom verejnej správy na ďalšie konanie na účel správneho vybavenia podnetu sťažovateľky. Princíp hospodárnosti konania totiž nikdy nemôže prevážiť nad princípom zákonnosti konania.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv označených v bode 1 dôvodov tohto uznesenia napadnutým rozsudkom, ktorým bola zamietnutá kasačná sťažnosť sťažovateľky, a to aj napriek konštatovanému pochybeniu v postupe orgánov verejnej správy pri vybavovaní jej podania (podnetu na nariadenie obnovy daňového konania z úradnej moci).

IV.1. K namietanému porušeniu čl. 7 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru:

7. Ako už ústavný súd vyriekol v obdobnej veci sťažovateľky (m. m. I. ÚS 667/2023), čl. 7 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy, ako ani čl. 14 dohovoru neobsahujú konkrétne práva, ktorých ochrana by sa bolo možné dovoľávať v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

8. Pokiaľ ide o otázku aplikačného potenciálu čl. 6 ods. 1 dohovoru, vo veci sťažovateľky šlo o rozhodovanie v daňovom konaní, v ktorom jej nebola uložená žiadna sankcia za porušenie

právnej (zákonnej) povinnosti. S prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“); rozsudok Veľkej komory ESLP z 23. 11. 2006, vo veci Jussila proti Fínsku, č. 73053/01, bod 45 alebo rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 7. 2001 vo veci Ferrazzini proti Taliansku, sťažnosť č. 44759/98, body 24 a 31] a rozhodovaciu prax ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 667/2023) preto ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nie je čl. 6 ods. 1 dohovoru aplikovateľný.

9. Na základe záverov uvádzaných v bodoch 7 a 8 dôvodov tohto uznesenia ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v rozsahu námietky čl. 7 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 13 ods. 4 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a čl. 14 dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy:

10. Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zistil niekoľko ústavných sťažností sťažovateľky, ktorými namietala porušenie svojich základných práv a slobôd postupom a rozhodnutím najvyššieho správneho súdu konajúceho v obdobných veciach (t. j. nezákonná forma vybavenia podnetu na nariadenie obnovy daňového konania z úradnej moci) totožných účastníkov konania (m. m. napr. I. ÚS 667/2023, II. ÚS 432/2023, IV. ÚS 347/2023, IV. ÚS 354/2023, IV. ÚS 362/2023). Východiská rozhodovania ústavného súdu o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v podobných veciach týkajúce sa charakteru a fáz daňového konania, resp. podávania návrhu, prípadne podnetu na obnovu daňového konania (vrátane záverov samotného ústavno-právneho prieskumu), sú tak sťažovateľke známe, preto ich ústavný súd nepovažuje za potrebné repetitívne opakovať.

11. V konaní pred najvyšším správnym súdom nebolo sporné, že sťažovateľka návrh na obnovu daňového konania nevyužila, ale pre zmeškanie korešpondujúcej lehoty pre uplatnenie tohto mimoriadneho opravného mechanizmu podala správcovi dane podnet na obnovu konania z úradnej moci. Rovnako nebolo sporné ani najvyšším správnym súdom konštatované formálne pochybenie orgánov verejnej správy, čím prisvedčil námietke sťažovateľky o nekorektnej forme vybavenia jej podnetu. Na s. 5 napadnutého rozsudku je totiž uvedený odkaz a tiež zodpovedajúca citácia skoršieho rozsudku najvyššieho správneho súdu sp. zn. 5Sfk/24/2022 z 30. marca 2023 vydaného v obdobnej právnej súvislosti, s ktorým sa najvyšší správny súd v aktuálne preskúmvanej veci stotožnil. Odtiaľ vyplýva v podstate to, že orgány verejnej správy nemali podnet sťažovateľky vybaviť formalizovaným rozhodnutím, ale neformálnou písomnosťou – listom.

12. Rozhodujúce pre posúdenie veci sťažovateľky však bolo to, že najvyšší správny súd sa nestotožnil s tvrdením o ničotnosti prvostupňového rozhodnutia a druhostupňového rozhodnutia. Podľa záverov uvedených na s. 5 napadnutého rozsudku je prvostupňový orgán *ex lege* oprávnený posudzovať dôvodnosť podnetov na nariadenie obnovy konania, ako aj návrhov na obnovu konania, a je teda orgánom oprávneným (na základe zákonom zverenej právomoci a kompetencie) rozhodovať o tom, či obnova konania bude alebo nebude nariadená. Zistená vada prvostupňového rozhodnutia a druhostupňového rozhodnutia teda netkvie v otázke prekročenia právomoci, ale v otázke voľby procesnej formy vybavenia podnetu. Samotné vydanie rozhodnutí na to príslušnými orgánmi preto v tejto súvislosti nezakladá nulitu rozhodnutia.

13. Najvyšší správny súd následne skúmal, či rozhodnutie reagujúce na podnet smerujúci k činnosti orgánov verejnej správy z úradnej moci mohlo zasiahnuť do právnej sféry sťažovateľky tak, ako to vyžaduje normatívne posolstvo vtelené do § 177 ods. 1 a § 178 SSP. V danom prípade teda šlo o skúmanie podmienok aktívnej legitímácie na podanie správnej žaloby. V tejto súvislosti najvyšší správny súd podotkol, že podnetmi sa orgánom verejnej správy prostredníctvom kohokoľvek dávajú do pozornosti určité skutočnosti a je len na adresátovi podnetu, či na jeho základe začne konanie z úradnej moci. Správnou žalobou teda nemožno brojiť proti postupu a výstupu vybavenia podnetu, a to pre nedostatok dotyku na subjektívnych právach podľa § 177 ods. 1 a § 178 ods. 1 SSP. Napokon najvyšší správny súd sumarizačne uviedol, že subjektívne právo na vybavovanie podnetu a na určitý spôsob vybavenia podnetu nejestvuje, a tak podaním správnej žaloby nie je čo chrániť. Za týchto okolností teda sťažovateľka nedisponovala aktívnou legitímáciou na podanie správnej žaloby, pretože vydaním prvostupňového rozhodnutia a druhostupňového rozhodnutia nemohla byť dotknutá na svojich subjektívnych právach. Správny súd tak pri vecnej správnosti učeného výroku formálne pochybil, keď správnu žalobu sťažovateľky podľa § 190 SSP zamietol, pretože s poukazom na § 98 ods. 1 písm. e) SSP bolo potrebné pristúpiť k jej odmietnutiu ako podanej zjavne neoprávnenou osobou.

14. Ústavný súd podotýka, že najvyšší správny súd prehodnocovaním reálneho dopadu porušenia procesných práv na postavenie sťažovateľov nasleduje princíp racionality, ktorý v konaní o ústavných sťažnostiach uplatňuje aj ústavný súd (m. m. napr. I. ÚS 282/2023). V súlade s princípom racionality tak najvyšší správny súd sťažovateľke primeraným, zrozumiteľným a dostatočným spôsobom objasnil, že aj napriek nesprávnosti zvolenia procesnej formy vybavenia uplatneného podnetu smerujúceho k nariadeniu obnovy daňového konania nedošlo k zásahu do jej subjektívnych práv. Právne závery najvyššieho správneho súdu nemožno považovať za arbitrárne, t. j. za také, ktoré by nemali oporu v zákone, resp. by popierali podstatu, účel a význam ustanovení daňového poriadku a SSP (m. m. I. ÚS 667/2023). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší správny súd sa kasačnou argumentáciou sťažovateľky zaoberal a poskytol jej primeranú odpoveď (bod 18 dôvodov napadnutého rozsudku), ktorá podľa názoru ústavného súdu nevybočuje z ústavne akceptovateľných rámcov.

15. Bez úmyslu nahrádzať odôvodnenie napadnutého rozsudku, len na zvýraznenie správnosti záverov najvyššieho správneho súdu, ústavný súd uvádza, že správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaní nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (m. m. napr. III. ÚS 502/2015).

16. Z uvádzaných dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v rozsahu, v ktorom namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.3. K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu:

17. K námietke o existencii nákladov na daňové konanie, do ktorého bola sťažovateľka vtiahnutá „proti svojej vôli“, ústavný súd uvádza, že obdobnú argumentačnú líniu uplatnila sťažovateľka aj v predošlých ústavných sťažnostiach (m. m. napr. I. ÚS 352/2023, I. ÚS 667/2023). Ani v tomto prípade však sťažovateľka nepreukázala existenciu poplatkovej povinnosti za podanie podnetu na obnovu daňového konania z úradnej moci, resp. iných nákladov na daňové konanie. Ústavný súd preto nevzhliada žiaden relevantný skutkový a právny dôvod, pre ktorý by sa bolo potrebné odchyliť od záverov uvádzaných v poukazovaných uzneseniach o tom, že daná skutočnosť arbitrárnosť napadnutého rozsudku nezakladá.

18. Ústavný súd tak dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom a obsahom základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká ústavne relevantná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Preto bola ústavná sťažnosť aj v tejto jej časti odmietnutá s poukazom na § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnená.

19. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uplatnenými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Robert Šorl
predseda senátu